Lausunto

12.9.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta on pyytänyt Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Yhteisjärjestö kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

Hallituksen esityksessä esitetään muutoksia tulotietojärjestelmästä annetun lain 5 luvun 13 pykälään.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö esittää mainittuun pykälään lisättäväksi vielä yhden lisäyksen tai tarkennuksen. Yhteisjärjestö esittää, että tulorekisterilakia laajennettaisiin koskemaan myös työttömyyskassan jäsenyyshakemusten käsittelyä. Kassan jäsenyyttä haetaan ja siinä yhteydessä on tutkittava jäsenkelpoisuus. Tämä mahdollistettaisiin lisäämällä säännökseen viittaus työttömyysturvalain ja vuorotteluvapaalain lisäksi työttömyyskassalakiin.

> Tällä hetkellä mainitun pykälän 1 momentin 20-kohdassa todetaan seuraavasti työttömyyskassojen tiedonsaantioikeudesta: *Momentin 20 kohdan mukainen käyttötarkoitus vastaisi työttömyysturvalain 13 luvun 1 §:n ja vuorotteluvapaalain 21 §:ssä työttömyyskassalle säädettyjä tiedonsaantioikeuksia. Työttömyysetuuksia koskevien hakemusten ratkaisemisessa työttömyyskassat tarvitsevat tietoja muun muassa hakijan työhistoriasta ja taloudellisista oloista. Tulorekisterin tietoja käytettäisiin muun muassa ansiopäivärahan maksamisen edellytysten tutkimiseen, ansiopäivärahan ja vuorottelukorvauksen määrän laskentaan, työttömyysetuuden sovittelussa huomioitavien tulojen määrittelyyn sekä liikkuvuusavustuksen myöntämiseen.*

Tällä hetkellä jäsenyysehdon täyttymistä selvitetään tilanteen mukaan joko pyytämällä asiakkaalta lisätietoja tai liitteitä (esimerkiksi työsopimus, palkkalaskelma tai selvitys vakuutusmaksujen maksamisesta) tai tiedustelemalla asiaa työnantajalta tai vakuutusyhtiöistä. Tulorekisteritietoja voitaisiin hyödyntää silloin, jos on epäselvyyttä sen suhteen, onko kyseessä työsuhteeksi katsottava työ, jonka aikana kassaan saa liittyä vai toimeksianto tai yritystoiminta. Työttömyyskassa pyrkisi siis selvittämään tulorekisteristä sitä, että onko työ tehty palvelussuhteessa ja onko se vakuutettu Suomeen. Edellä mainituilla seikoilla on merkitystä myös myöhemmin mahdollisesti esille tulevaan etuusoikeuden arvioinnin kannalta.

Perusteet jäsenkelpoisuuden arviointiin löytyvät työttömyysetuuden saamisen ehdoista ja tiedonsaantioikeudesta eli työttömyysturvalaki 1 luku 2 §, 5 luku 2 § ja 13 luku 1 §, 6 luku 7 § ja työttömyyskassalain 2 luku 3 §:ssä säädetään palkansaajakassan jäsenyysehdoista.

Näin ollen Yhteisjärjestö esittää, että koska työttömyyskassalaissa säädetään palkansaajakassan jäsenyysehdosta, lain tulotietojärjestelmästä annetun lain 5 luvun 13 pykälän 1 momentin 20-kohtaa täydennetään lisäämällä siihen viittaus työttömyyskassalaissa tarkoitetun asian ratkaisemista varten, jotta myös jäsenyyshakemusten käsittelyssä voitaisiin hyödyntää tulorekisteriä. Tämä vastaisi myös

julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 5 luvun 20 §:n mukaista periaatetta toisen viranomaisen tietoaineiston hyödyntämisestä. Jäsenyyskelpoisuuden selvittäminen on osa työttömyyskassalain lakisääteisiä tehtäviä.

Näin ollen säädösehdotus voisi olla esimerkiksi:

> 20) työttömyyskassalain (603/1984) 1 §:ssä tarkoitetulle työttömyyskassalle käsiteltävänä olevan työttömyysturvalaissa, *työttömyyskassalaissa* tai vuorotteluvapaalaissa (1305/2002) tarkoitetun asian ratkaisemista tai väärinkäytösten selvittämistä taikka mainituissa laeissa tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemista varten

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Aki Villman
toiminnanjohtaja
0503567990
aki.villman@tyj.fi